

**Ημερίδα με θέμα «Επανεκκίνηση
πληθυσμιακής ανάπτυξης ορεινών περιοχών»**

**ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ: ΕΤΕΚ – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ – ΠΟΛΙΤΗΣ 107.6**

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΕΤΕΚ

Κ. ΣΤΕΛΙΟΥ ΑΧΝΙΩΤΗ

Σάββατο, 30 Νοεμβρίου 2019 και ώρα 11.00-14.00
(Κέντρο Επισκεπτών Βοτανικός Κήπος Τροόδους «Α.Γ.
Λεβέντης», Αμίαντος)

Αξιότιμε κε. Συλικιώτη,

Αξιότιμε κε Επίτροπε

Αγαπητέ Διευθυντή του Τμήματος Δασών,

Αγαπητέ Πρύτανη του Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Αγαπητέ Διευθυντή του Συγκροτήματος Πολίτης

Αγαπητοί συνδιοργανωτές της Ημερίδας

Εκλεκτοί ομιλητές,

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που αποδεχθήκαμε την πρόσκληση για την συνδιοργάνωση της σημερινής Ημερίδας αφού το θέμα της κρίνεται ως ένα από τα σημαντικότερα για τον τόπο μας στο οποίο οφείλουν να εγκύψουν, τόσο οι εμπλεκόμενοι κρατικοί φορείς, αλλά και η πολιτεία στο σύνολο της.

Είναι πλέον γεγονός και αντιληπτό στον καθένα ότι, οι κοινότητες του Τροόδους, της Πιτσιλιάς, της Μαραθάσας, της ορεινής Λάρνακας και της Τηλλυρίας, παρουσιάζουν αισθητή μείωση του πληθυσμού τους, φαινόμενο που ξεκίνησε αρκετά χρόνια πριν και έγινε πιο έντονο (με αυξητική μάλιστα τάση) κατά την τελευταία δεκαετία. Η αποψίλωση των κοινοτήτων αυτών συνεχίζεται, γιατί ελάχιστοι νέοι επιλέγουν να κατοικήσουν μόνιμα. Οι αριθμοί είναι απογοητευτικοί. Σε μερικές

μάλιστα κοινότητες οι κάτοικοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι συνταξιούχοι. Η συνεχής εγκατάλειψη φαίνεται και από τον αριθμό των παιδιών στα δημοτικά σχολεία της περιοχής. Όλα τα σχολεία σήμερα είναι συμπλεγματοποιημένα με αρκετά χωριά να μην έχουν ούτε ένα μαθητή σε σχολική ηλικία, ούτε και νέα ζευγάρια.

Είναι φανερό πως σε διάστημα δεκαετίας, και εφόσον η κατάσταση δεν αναχαιτιστεί με στοχευμένα και αποτελεσματικά μέτρα, θα παραμείνουν χωρίς μαθητές και τα ελάχιστα συμπλεγματοποιημένα σχολεία της περιοχής.

Η κατάσταση όπως διαμορφώνεται προκαλεί έντονη ανησυχία και θλίψη ιδιαίτερα αν αναλογιστεί κανείς ότι πριν από μερικές μόνο δεκαετίες σε αυτές τις περιοχές υπήρχε, δύσκολη ναι αλλά, ποιοτική ζωή, υπήρχε αξιόλογη παραγωγική εργασία σε διάφορους τομείς (γεωργία, βιοτεχνίες, χειροτεχνία, τουρισμό), και οπωσδήποτε υπήρχε ζωντάνια και πολιτισμός. Οι δεσμοί της οικογένειας ήταν ισχυροί όπως και η αγάπη προς την πατρίδα. Δεν είναι δε καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι μεγάλος αριθμός πεσόντων στους αγώνες για την ελευθερία και την υπεράσπιση της πατρίδας μας προέρχεται από αυτές τις περιοχές.

Σήμερα βρισκόμαστε πραγματικά σε ένα σταυροδρόμι και η σύγχρονη πολιτεία θα πρέπει έμπρακτα να προχωρήσει με σχεδιασμό και συγκεκριμένες δράσεις προκειμένου να κρατήσει ζωντανές τις κοινότητες και να αξιοποιήσει τις σημαντικές και αδρανείς δυνατότητες που υπάρχουν σε αυτές τις περιοχές.

Δυστυχώς, οι μέχρι σήμερα δράσεις και μέτρα που έχουν ληφθεί από τις εκάστοτε κυβερνήσεις κρίνονται ως αποσπασματικές, περιστασιακές και

δεν έχουν βοηθήσει ουσιαστικά στην βελτίωση της κατάστασης. Μέτρα όπως το επίδομα που δίνεται στους κατοίκους των συγκεκριμένων περιοχών στο πλαίσιο των μέτρων κοινωνικής προστασίας κατοίκων που βρίσκονται σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, το Σχέδιο που αφορά στην παροχή οικονομικής ενίσχυσης για απόκτηση ιδιόκτητης κατοικίας, το επίδομα στήριξης των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων, ώστε να πάρουν ανάσα στο τεράστιο κονδύλι που καταβάλλουν κάθε χειμώνα για να προμηθευτούν πετρέλαιο θέρμανσης, και άλλα, κρίνονται ως επιφανειακά και δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα στη ρίζα του. Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να δοθεί και στα θέματα που αφορούν τις νέες οικογένειες με παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας, γιατί εδώ είναι το μεγάλο πρόβλημα που τα νέα ζυγάρια αναγκάζονται να φύγουν και να πάνε στα αστικά κέντρα.

Ακόμα και οι προσπάθειες των τελευταίων χρόνων με αριθμό δημόσιων αναπτυξιακών αλλά και ιδιωτικών παρεμβάσεων, είτε στο πλαίσιο του Κρατικού Προϋπολογισμού, είτε στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, αλλά και μέσω του **Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020**, δεν έχουν αποφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα αλλά οδήγησαν σε αποσπασματική ανάπτυξη και στην συγκέντρωση παρόμοιων έργων σε αριθμό όμορων Κοινοτήτων από τα οποία, μάλιστα, κάποια υπολειπόμενα. Δηλαδή τα αποτελέσματα των μέχρι σήμερα παρεμβάσεων έχουν πάρει τη μορφή κάποιων σύγχρονων μεν γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μονάδων μεταποίησης είτε την μορφή ορισμένων έργων δημόσιας ωφέλειας, αλλά μέχρι εκεί.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, θεωρούμε ότι για να δούμε απτά πραγματικά αποτελέσματα απαιτείται ξεκάθαρα η υλοποίηση ενός

ολοκληρωμένου Σχεδίου στο πλαίσιο ενός ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού της ανάπτυξης των ορεινών περιοχών, με βασικό σκοπό την ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των μόνιμων κατοίκων μέσω της βελτίωσης των υποδομών και τοπικών υπηρεσιών και την ικανοποίηση των κοινωνικών και αναπτυξιακών αναγκών των κατοίκων. Ένα επίσης πρόβλημα είναι η ανεπάρκεια που παρατηρείται σε πολλές ορεινές κοινότητες για την πρόσβαση σε ιατρούς του ΓΕΣΥ αλλά και σε βασικές υπηρεσίες τραπεζικών συναλλαγών. Αυτά είναι πραγματικότητες διαμετρικά αντίθετες με τις εξαγγελθείσες προθέσεις της πολιτείας.

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζοντας, αφενός τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ορεινές κοινότητες και, αφετέρου, τη δυναμική και τις προοπτικές τους, στόχος μας πρέπει να είναι μέσα από τον Στρατηγικό Σχεδιασμό Ανάπτυξης, οι ορεινές κοινότητες να συγκροτηθούν περιφερειακά, αναλόγως επαρχίας, ως ενιαία αναπτυξιακή οντότητα με σκοπό την καλύτερη δυνατή βελτίωση της ορεινής διαβίωσης, τη δικτύωση και τη βιώσιμη ανάπτυξη ώστε να αναδειχθούν σε ελκυστικό τόπο διαβίωσης και δραστηριοποίησης. Προς το σκοπό αυτό απαιτείται η διάθεση μεγαλύτερων κονδυλίων για βελτίωση του οδικού δικτύου, τόσο μεταξύ των κοινοτήτων όσο και αυτού προς τις πόλεις, η κατασκευή περισσότερων υποδομών και έργων για άρδευση, η δημιουργία περισσότερων περιφερειακών κέντρων υγείας και σχολείων και η εισαγωγή νεότερων και πιο εκσυγχρονισμένων σχεδίων ενίσχυσης της ευρύτερης γεωργικής δραστηριότητας περιλαμβανομένης και της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων. Κυριότερος στόχος του Ολοκληρωμένου Στρατηγικού Σχεδίου θα πρέπει να είναι στο βέλτιστο βαθμό ισόρροπη ανάπτυξη με τα αστικά κέντρα, η υλοποίηση έργων με ανταποδοτικό όφελος και η

κοινωνική συνοχή, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της περιοχής.

Επιπρόσθετα η ίδια η τοπική κοινωνία θα πρέπει να μπορεί να αυτοδιοικηθεί με επάρκεια και αποτελεσματικότητα. Θα πρέπει δηλαδή να οργανωθούν με το καλύτερο δυνατό τρόπο οι διοικητικές δομές που έχουν άμεση επαφή με τους κατοίκους των κοινοτήτων, για να μπορούν να επιλαμβάνονται άμεσα των θεμάτων και των προβλημάτων που αφορούν την καθημερινή διαβίωση τους στην ύπαιθρο αλλά και να διεκδικούν με πιο αποδοτικό τρόπο την ανάπτυξη των περιοχών τους. Εξάλλου, οι διάφορες δραστηριότητες των μικρών περιοχών πάσχουν από έλλειψη κλίμακας για να είναι αποδοτικές. Έτσι η αξιοποίησή τους θα πρέπει να είναι συλλογική και στην ίδια φιλοσοφία προωθώντας σχέδια περιφερειακής ανάπτυξης.

Δεν θα ήθελα να επεκταθώ περαιτέρω αφού μέσα από τις σημερινές παρουσιάσεις και τη συζήτηση που θα ακολουθήσει αναμένουμε ότι θα εξαχθούν πολύ χρήσιμα συμπεράσματα τα οποία θα μας βοηθήσουν σε πιο στοχευμένες παρεμβάσεις προς τους έχοντας την αρμοδιότητα για την εφαρμογή της κρατικής πολιτικής όσο αφορά το σημερινό μας θέμα.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.